

Μάθημα: Νέα Ελληνική Λογοτεχνία
Τάξη: Α΄ Ημερήσιου ΓΕΛ
Ενότητα: «Τα φύλα στη Λογοτεχνία»

Παύλος Νιρβάνας (1866-1943)

Ιδού ο νυμφίος έρχεται... (απόσπασμα)

Είχε περάσει τα εξήντα η Ταρσίτσα και περίμενε ακόμα το γαμπρό. Τον περίμενε ώρα την ώρα, τα σουρουπώματα και το μεσημέρι και το δειλινό και τη νύχτ' ακόμα, στα βαθιά μεσάνυχτα. Μήπως δε λέει το τροπάρι: «Ιδού ο Νυμφίος έρχεται εν τω μέσω της νυκτός;» Ο ξάδερφος της ο παπάς, στην Αθήνα, της το είχε ξηγήσει κάποτε. Νυμφίος είναι ο γαμπρός. Ο νυμφίος της Εκκλησίας είναι ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός. Το τροπάρι θέλει να πει πως κάθε ώρα και στιγμή πρέπει να τον περιμένουμε, γιατί εκεί που δεν το 'λπίζομε, μέσα στα βαθιά μεσάνυχτα, μπορεί να φανερωθεί. Έτσι 'ξηγούσε ο παπάς το τροπάρι. Οι παπάδες όμως όλα τα ξηγάνε παπαδίστικα. Η Ταρσίτσα — Θεέ μου, συχώρεσέ με! — τα 'παιρνε ωστόσο αλλιώς τα λόγια του τροπαριού. Δεν είναι μονάχα η Εκκλησία—έλεγε από μέσα της—που περιμένει τον «Νυμφίο» της. Κάθε τίμια γυναίκα πρέπει να τον περιμένει και να τον απαντήσει¹ μέρα και νύχτα, για να γίνει το θέλημα του Θεού· «Ιδού ο Νυμφίος έρχεται εν τω μέσω της νυκτός». Τα λόγια ήτανε ωραία και τη μεθούσανε. Ανοίγανε μπροστά της ένα μακρινό δρόμο, και στ' απόμακρα του δρόμου, σαν κατάσπρη φαντασία μέσα στο σκοτάδι, ερχότανε ψηλός και λυγιστός και λεβέντης ο Νυμφίος.

Δεν ήτανε τρελή η Ταρσίτσα. Τον πόνο της δεν τον έλεγε στον κόσμο, σαν τους άλλους τους τρελούς. Και μέσα στο σπίτι ακόμα λίγοι ξέρανε το μυστικό της. «Αυτή την πετριά έχει η κακομοίρα, έλεγε η ψυχοκόρη της η Αννίτσα. Σ' όλα τα άλλα καλή και άξια, μάλαμα γυναίκα». Γι' αυτό κι η Αννίτσα τη συμπονούσε και πήγαινε με τα νερά της.

Ένα πρωί, πρώτη του Μαρτιού, η Ταρσίτσα σηκώθηκε χαρούμενη, σαν να είχε δει καλό όνειρο. Κάτι σιγοτραγούδησε από μέσα της, ύστερα πήρε κόκκινη κλωνά² κι έπλεξε το «Μάρτη». Ένα για την Αννίτσα, ένα για τον εαυτό της.

Οπώχει κόρην ακριβή

του Μάρτη ο ήλιος μην τη δει,

μουρμούρισε, τυλίγοντας την κλωνά στο δάχτυλο της και στο δάχτυλο της Αννίτσας.

— Άκουσε, Αννίτσα, της είπε σε λίγο. Είμαστε για ταξίδι. Το αποφάσισα. Θα πάμε στην Αθήνα. Ο παπάς εκατό φορές μου το 'χει γραμμένο: «Τι κάθεσαι, χριστιανή, έρημη και παντέρημη στο νησί; Τα γονικά σου αναπαυτήκανε, τ' αδέρφια σου ξενιτευτήκαν, παιδί σκυλί δεν έχεις σιμά³ σου. Το ψωροχτήμα που σ' απόμεινε, μεγαλύτερη η λάτρα⁴ του και το έξοδο απ' το καλό του. Φασκέλωσέ το κι έλα να φάμε

¹ προσμένω υπομονετικά

² κλωστή

³ κοντά

⁴ φροντίδα

μαζί ένα κομμάτι ψωμί που μας έδωσε ο Θεός. Τα παιδιά μεγαλώσανε. Ο Λεωνίδας έγινε παλικάρι, ένα σκανδαλιάρικο, που πέτρα δεν αφήνει απάνω στην πέτρα. Θα περνάς την ώρα σου μαζί τους, θα σ' έχει και συντροφιά η παπαδιά». Τέτοια μου γράφει, που λες, και μου ξαναγράφει, ο παπάς. Και να σου πω, θαρρώ, πως έχει δίκιο. Να μαζέψουμε τα σκουτιά⁵ μας και να τραβάμε, πρώτα ο Θεός. Τι καλό είδαμε σε τούτον τον τόπο;

Η αλήθεια είναι πως ο παπάς έγραφε και ξανάγραφε στην ξαδέρφισσά του και την παρακινούσε ολοένα να 'ρθει μ' αυτά τα λόγια και με άλλα. Ο παπάς όμως είχε το λογαριασμό του. Η παπαδιά δεν τα κατάφερνε στη λάτρα του σπιτιού· είχε γεράσει και το σπίτι πες πως έμενε χωρίς νοικοκυρά.[...]

Διηγήματα μεγάλων Ελλήνων διηγηματογράφων, εκδ. οίκος Γεωργίου Παπαδημητρίου, Αθήνα 1951 (α' έκδ.1915)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α

α1. Να αναφέρετε τα πρόσωπα της ιστορίας (**10 μονάδες**) και να προσδιορίσετε τις σχέσεις ανάμεσα σε αυτά. (**5 μονάδες**)

α2. Να αναφέρετε στοιχεία του κειμένου σχετικά με τον τόπο της ιστορίας. (**10 μονάδες**)

ΣΥΝΟΛΟ:25 ΜΟΝΑΔΕΣ

β

β1. Να σχολιάσετε τον τίτλο του διηγήματος σε σχέση με το περιεχόμενό του. (**10 μονάδες**)

β2. Να αιτιολογήσετε το διαφορετικό νόημα που τα δυο βασικά πρόσωπα του διηγήματος αποδίδουν στη φράση του τίτλου. (**15 μονάδες**)

ΣΥΝΟΛΟ:25 ΜΟΝΑΔΕΣ

⁵ ρούχα